

RIDERS IN THE SKY

24 december 1965

Goedenavond, vrienden.

Allereerst wil ik u erop wijzen, dat wij niet alwetend of onfeilbaar zijn. Denk dus a.u.b. zelfstandig na over alles, wat op deze bijeenkomst gezegd zal worden. Dan wil ik u erop wijzen, dat op de bijeenkomst van de volgen de week niet sprake is van een prognose in de ouderwetse vorm van een soort troonrede. Wij zullen echter op grond van het werk, dat gedaan zal worden door de Witte Broederschap, z.m. met medewerking van een gastspreker, uiteen zetten, wat verwacht kan worden. Er zal dus wel over toekomstige mogelijkheden en ontwikkelingen gesproken worden, maar dit betekent nog niet, dat wij ook een uitvoerige en alomvattende prognose denken te geven. Zover wij dit kunnen overzien, is dit in verband met de voor het komende jaar te verwachten ontwikkelingen ook niet zo zeer noodzakelijk.

En dan ons onderwerp voor vandaag. Wij zitten op het ogenblik een klein beetje in de "jingle bells" sfeer. Zelfs vanuit de ruimte heeft, zo werd ons gemeld, dit lied de aarde bereikt. Ik zou daarom eens willen spreken over - ik mag wel een Engelse titel gebruiken:

RIDERS IN THE SKY

Wanneer wij namelijk de legenden en overleveringen op aarde bezien, treffen wij daarin vele ruiters, die langs de hemelen razen. Daar heb je Wotan, compleet met geiten en raven, die in tomeloze vaart langs de hemelen raast, zijn toorn uitwerpt over de mensen en, juist in deze tijd van het jaar, ook zijn geschenken wel brengt aan kinderen, die braaf zijn geweest. Tegenwoordig heet zijn opvolger Santa Claus, die er een stel rendieren op na houdt - waarschijnlijk omdat hij op de noordpool woont en bovendien wel eens in een ander voertuig dan een bokkenwagen wilde rijden. Een andere, met hem nog ietwat verwante figuur, is de dakruiter Klaas. Maar wij kennen ook gezelschappen als bv. de wilde jacht. Elders treffen wij Manitou's, die, al dan niet vergezeld door tovenaars, langs de hemel reizen, geesten van de vier winden, die zich kenbaar aan de hemelen plegen te vertonen tezamen met de witte draak. Kortom, in het volksgeloof is de hemel vol van vreemde verschijningen. Wij kunnen de meesten onder hen wel herleiden tot atmosferische omstandigheden. De wilde jacht b.v. gaat altijd gepaard met storm en regen. Wotan brengt altijd wind en vaak ook onweer, dit met uitzondering van enkele meer vredelievende ritten langs de 7 werelden, die door hem gemaakt zouden worden elk kwartaal en wel op het ogenblik, dat de zonnestand op een kritiek punt is gekomen. Daar Santa alleen pleegt te rijden, waar hij in deze dagen gesponsord is, praten wij over hem niet verder, al komt hij ook regelrecht van de noordpool. En wat de Sint betreft, die schijnt in Spanje te wonen, in Madrid. Maar de Spanjaarden spreken over hem niet, want voor hen komt al het goede officieel nog steeds franco.

Houden wij ons eerst eens bezig met wat ons nu overblijft. Allereerst hebben wij dan de wilde jacht, en natuurlijk de heren van de vier winden. Deze gebroeders komen wij niet, zoals u misschien zou denken, in China tegen, maar ook in Servische, Kroatische en Russische sprookjes. De heren van de vier winden vormen gezamenlijk een soort continubedrijf, daar een van hen steeds winddienst heeft. De anderen gaan er echter dan ook nog wel eens op uit om kattenkwaad uit te halen, maar eerst wanneer een van hen van het werk thuis komt, is een van zijn broeders wel verplicht uit te rijden en de dienst waar te gaan nemen. Opvallend is het, dat de vier broeders in sommige gevallen wel allen tezamen optreden en wel in het bijzonder, wanneer er ergens nood is. De vier winden wreken onrecht, daarnaast brengen zij echter ook verkoeling en zegen, verdrijven epidemische ziekten enz. Een andere belangrijke figuur is de gevleugelde draak, die, als gevleugelde slang ook nog voorkomt in Equador, Venezuela, Mexico, delen van Brazilië en delen van Chili.

Deze draak of slang gaat langs de hemel, wanneer deze nog rustig is. Men zegt dan ook wel, dat hij drijft met de wolken voorbij de maan. Wanneer hij echter voorbij de maan is gegaan, volgt onverbiddeijk de storm. Deze figuur is dus niet de storm zelf, maar eerder de voorbode daarvan. Hij kondigt de macht der goden aan, is bode van hun toorn, herstelt onrecht. In de ergste gevallen daalt de draak zelf naar de aarde af en gaat daar bv. in een rivier liggen - de gevleugelde slang zwemt in de rivieren volgens de verhalen - en veroorzaakt dan overstromingen, waardoor zelfs gehele steden, die slecht waren, van de kaart worden weggeveegd.

Globaal gesproken zijn er dus de voor de mens slechte verschijningen aan de hemel als bv. de wilde jacht en de draak, neutrale figuren, die zowel goed als kwaad kunnen brengen, zoals Wotan, de broeders van de winden. Hun optreden is wisselvallig. Daarnaast kennen wij nog enkele verbeeldingen van demonische krachten, die in de natuur werken en aan de hemel zichtbaar worden als monsters of, volgens enkele legenden, als ringen of monden. Dit geloof is overigens aan het uitsterven. Van dergelijke wezens horen wij nog in delen van Centraal-Afrika, terwijl bv. op de Fidji-eilanden eveneens nog een soortgelijk geloof bestaat. Deze krachten plegen alleen plaatselijk tot uiting te komen. Wij zouden dan ook geneigd zijn om te stellen, dat deze wezens wervelstormen vertegenwoordigen of de voortekenen in de atmosfeer van een aardbeving. Overigens vinden wij niet overal de stelling, dat hier vele boze geesten tezamen plegen te komen, maar horen wij in vele gevallen, dat men voor de eigenlijke ramp een soort ring aan de hemel heeft gezien. Wanneer deze ring of mond zichtbaar wordt, zeggen de primitieve volkeren, moet een ieder vluchten, zich in veiligheid brengen, want het onheil laat dan niet lang meer op zich wachten.

Tenslotte treffen wij hier en daar ook geesten aan, die wel langs de hemelen gaan, maar daarbij louter goeds plegen te brengen. Als voorbeeld hiervan kunnen onder meer de Manitou's dienen. Dezen zoeken, al dan niet vergezeld, op willekeurige tijden hun baan langs de hemel en kijken naar beneden om te zien, of er ook mensen zijn, die hulp van node hebben. Zij reageren daarom bijzonder sterk op bepaalde dansen en plechtigheden en aanroepingen, die spectaculair zijn en in de open lucht worden gehouden - bij sommige indianen in een tent met een open rookgat. Wanneer deze Manitou's neerdalen, worden zij kenbaar in de rook van een vuur of in de droom van een mens. Zij brengen hem daarbij in harmonie met de natuur, waardoor hij een bepaalde bescherming en hulp zal genieten. Daarmede hebben wij de soorten van ruiters aan de hemelen wel zo ongeveer besproken. De grote vraag is echter, hoe de mens er toe is gekomen zich dergelijke beelden te scheppen.

In de eerste plaats moeten wij ons dan realiseren, dat de hemel voor de mensen eigenlijk altijd een raadsel is geweest. Op de aarde kan de mens zich zonder meer bewegen. De wateren meent hij ook wel te kennen en te kunnen overwinnen. In de aarde heeft de mens zijn woningen in grotten gevonden en lange mijngangen gegraven, om haar van haar schatten te beroven. Maar de hemel is eerst sedert korte tijd een terrein, waarin de mens zich leert bewegen. Wij mogen niet vergeten, dat een zich in de lucht bewegen als de vogels, voor de mensheid in deze golf van beschaving ten hoogste 150 jaren oud is. Wat betekent, dat voordien voor de mensen de hemel eigenlijk een onbekend terrein was, een wereld vol raadselen. Voor de mens van het verleden betekende dit, dat alles, wat goed was en niet op aarde, in de aarde of in de wateren gevonden kon worden, dus wel ergens in de lucht moest bestaan. Vandaar de vele sprookjes over kastelen, die in de lucht drijven, werelden boven de wolken enz. enz.

Wanneer er een intense luchtverplaatsing wordt ervaren, die bv. tot stormrampen voert, dan moeten daar entiteiten aan schuldig zijn, want alles is immers bezielde? Het gehuil van de storm doet dan het denkbeeld ontstaan van een wilde jacht, bedreven door verdoemde zielen, die langs de hemel moeten jagen of, met het bekende lied, waaraan ik mijn titel ontleende, kan men denken aan bv. cowboys, die tot hellepijnen veroordeeld zijn en daarom langs de hemel steeds maar achter een kudde van vurige runderen aan moeten jagen, terwijl zij daarbij op paarden gezeten zijn, die ook niet direct aangenaam of zacht van gemoed zijn. Of men nu grijpt naar dit moderne liedje, of naar de oudste overleveringen en legenden, steeds weer blijken vele mensen te stellen: boven ons ligt het raadsel, boven ons ligt de hemel, waarin God woont, de wereld van de Manitou's, waar de waardige jager later mag rusten en jagen op de eeuwige jachtvelden, de wereld van de reuzen, engelen enz. enz.

Misschien is het wel aardig hier te vermelden, dat dit geloof aan een andere wereld boven de wolken vele indianenstammen er toe bracht, hun geëerde doden in bomen te "begraven". De lichamen worden daartoe in dierenhuiden gehuld, met riemen omwikkeld en in bomen geplaatst. Iets dergelijke treffen wij ook aan bij enkele stammen in Eritrea en ook hier blijft een dergelijk geloof voor de wijze van "begraven" aansprakelijk te zijn. Wat deze krachten - natuurkrachten in wezen - in werkelijkheid zijn? Voor het grootste deel kan men wel stellen, dat het menselijke denkbeelden zijn, tot uiting gebracht in sprookjesachtige legenden en overleveringen. Maar gelijktijdig vinden wij in deze verhalen nog iets anders dan primitieve verbeelding: een gevoel voor natuurlijke samenhangen.

Men kan in de moderne wereld nu wel spreken over depressies en hoge drukgebieden als verklaring voor atmosferische verschijnselen, maar met deze verklaring is men nog niet gekomen tot een werkelijk kennen en vooral ook beheersen van alle waarden in de atmosfeer. Wie zal zeggen, dat het geheel onmogelijk is, dat in die luchten, voor de mens, niet zichtbare wezens met een eigen kunnen en bewustzijn leven? Zeker, de ruiters aan de hemel zijn eigenlijk niets anders dan versies van natuurgeesten en natuurgoden. Zij komen uit de verre oudheid en spelen vaak zelfs in deze dagen nog een rol in volksgeloof en bijgeloof, maar de tekenen, die zij brengen, zijn ook nu nog bruikbaar, om gevolgtrekkingen te maken over hetgeen volgen zal. Men kan van mening verschillen over de waarde, die dergelijke volkse voorstellingen wel hebben. Maar wanneer wij de wilde jacht voorbij zien komen, dan weten wij ook nu, dat zij niet alleen uit storm en verdoemde zielen bestaat en niet alleen bepaalde slechte zielen op aarde met zich zal trekken, maar ook, dat zij een gereinigd, een van het niet levensvatbare gereinigd land achter zich zal laten.

Bij meerdere andere hemelruiters, figuren, die de volksverbeelding aan de hemel plaatst, zien wij een belonen van goed en een straffen van het kwade. Ook dit is een soort reinigingsproces. Dit geldt ook bij de voorstellingen, die in deze dagen zijn overgebleven. Zelfs Santa had een knecht, die stoute kinderen meenam - naar de noordpool natuurlijk, waar zij 'n jaar lang hard moesten werken. Voor de commercie was een dergelijke figuur kennelijk niet aantrekkelijk genoeg. Vandaar, dat Hupert in deze dagen meestal verdwenen blijkt te zijn. Trouwens, Santa zelf is gedegradeerd tot een mengeltje van Sinterklaas en enkele andere figuren, zodat hij zeker niet meer een werkelijke representant van Wotan genoemd mag worden in de nu vaak als enige juiste gepresenteerde vorm. Maar ook Sinterklaas zien wij, vergezeld van zijn knecht Piet, stoute kinderen meenemen in de zak naar Spanje: het kwaad wordt door de krachten, die langs de hemelen gaan, geconcentreerd, maar ook weggevoerd. Een vorm van zuivering dus.

Nu zijn er, of u het gelooft of niet, werkelijk natuurgeesten en onder hen zijn er, die een zo hoog bewustzijn bereikt hebben, dat, wanneer zij over een stad trekken, iemand, die de uitstraling van die stad beziet, haar na het overtrekken 3 tot 4 graden lichter ziet worden. Het is, of dergelijke natuurgeesten het geestelijke en vaak ook stoffelijk vuil eenvoudig van een dergelijke agglomeratie wegzuigen met een soort gigantische geestelijke stofzuiger, zodat zij na hun voorbijgaan een zuiverder wereld achter zich laten. Wij moeten dus de "riders in de sky" binnen het volksgeloof dus wel beschouwen als een soort reinigend principe. Het is juist dit facet van deze overleveringen, dat mij vandaag tot een behandelen van het onderwerp bracht.

Wij zitten immers in de dagen voor kerstmis, de tijd waarin iedereen wel schijnt te gaan spreken over het onschuldige kindje in het kribbetje. Mooi en vertederend natuurlijk. Maar in feite spreekt men daarmee ook in deze dagen over de verlossing van de mensheid. Ook deze verlossing is een reinigingsproces: het Lam Gods, dat de zonden der mensen wegneemt. Zelfs de tijd van het kerstfeest blijkt overeen te stemmen met andere soortgelijke geesten en machten erende, feesten elders; de draken worden bv. bijzonder geëerd - al gaat de zin van het ritueel misschien ook hier langzaam teloor - rond het Chinese nieuwjaar. Het feest van de vier winden wordt of werd meestal gevierd rond het begin van de maand december. Vestigen wij onze aandacht op bepaalde heidense feesten, die meer in het geheim gevoerd worden, maar ook in deze dagen nog zeker niet geheel vergeten zijn, zoals de feesten, waarbij de gevleugelde slang wordt aangeroepen, dan komen wij tot de ontdekking, dat ook deze feesten worden gevoerd op een ogenblik, dat de zon zover mogelijk verwijderd staat van de plaats, waar het feest gevoerd wordt. Indien ik dit meer in onze temen vertalen wil, klinkt het ongeveer als volgt:

wanneer het werkelijke Licht het verste van ons verwijderd lijkt te zijn, zijn er altijd krachten, die wij in vele gevallen als storingen of vreesaanjagende waarden ervaren, die voor ons de plaats van dit Licht tijdelijk in kunnen nemen en in het duister alles reinigen, zuiveren. Hierdoor is in principe de verlossing altijd mogelijk.

Zoals wij dit kunnen zeggen in verband met bepaalde legendarische figuren en goden op aarde, zo kunnen wij het ook stellen voor verschijnselen en entiteiten in meer geestelijke sferen. Daar heeft men wel geen sint of Santa, draken enz. - al komen dergelijke figuren wel in de astrale sfeer voor. Maar daarover spreek ik nu niet. Wij hebben in de sferen echter wel degelijk te maken met verschijnselen, die ook bij ons wel stormen of stralen van Licht genoemd plegen te worden. Je zou kunnen zeggen, dat deze dingen zich voor ons vertonen als een soort kosmische storm. Wanneer deze een bepaalde duistere sfeer beroeren, blijkt dat elke geest, die hierin enigszins op het Licht is ingesteld, wordt "meegezongen" en in een toestand wordt gebracht, waarbij een aanvaarding van het Licht mogelijk is geworden. Hier is dus een tegenstelling met het aardse beeld, waarin juist het kwade verwijderd wordt, maar in de sferen wordt men dus door dergelijke verschijnselen, die door bezielde wezens tot stand worden gebracht, degenen die het Licht zoeken, ook tot het Licht gevoerd. Degenen, die het duister zoeken, zullen voor het verschijnsel echter wegvlugten en zo in diepere duisternis komen te verkeren.

De entiteiten, die bij dergelijke verschijnselen tot uiting komen, tonen echter - en dit is opvallend - wel enige gelijkenis met de ruiters langs de hemelen, waarvan de mensen plegen te vertellen. Goede luchtgeesten, Manitou's e.d. worden meestal voorgesteld als oudere, wijze mensen. De demonische krachten zien er verschrikkelijk uit, maar zijn evenzeer "oud". Allen plegen een symboolfiguur met zich te dragen of in hun gevolg mee te voeren. Oud en gebaard worden op aarde de meeste figuren voorgesteld, tot Wotan toe. Hun kleding is opvallend kleurig. Hun gewaad pleegt een van de hoofdkleuren te vertonen. In de sferen zijn de "begeleiders" van de verschijnselen over het algemeen figuren, die voor een ieder, die maar even met hen in harmonie kan komen, vertrouwen inboezemen. Vooral in de meer duistere sferen zien wij hen dan ook als een soort vaderprincipe optreden. Zien wij de wijze, waarop zij werken, dan valt op, dat zij bijna altijd gebruik maken van bepaalde symbolen. Begrijpelijk, want de taal der symbolen is vaak het beste middel voor een geest uit het Licht, om een eerste contact tot stand te brengen en zich nog enigszins begrijpelijk uit te drukken voor een geest, die langere tijd in het duister heeft geleefd.

Verder blijkt, dat deze entiteiten weliswaar aanwezig zijn in meer algemene verschijnselen, die wij heus wel kosmische stormen mogen noemen, maar dat zij zelf onderdanig plegen te zijn aan een van de Heren der Stralen. Zij komen dan ook tot uiting in een aura, die een bepaalde kleur heeft. Wij vinden hier dan ook wezens met een uitstraling, die blauw is, zoals de mantel van Wotan, een uitstraling die rood is, als Santa én de sint plegen te dragen of een uitstraling die geel of goud is, zoals bepaalde zonnefiguren; soms dragen zij ook combinaties van dergelijke kleuren in hun uitstraling. Daarom ben ik geneigd, te stellen, dat de ruiters langs de hemel op aarde niet alleen maar figuren zijn, die de mens zich heeft uitgedacht om zo anders onverklaarbare verschijnselen in de atmosfeer, waarden van de hemel e.d. symbolisch weer te geven, maar meen ik, dat de mens bewust of onbewust een deel van zijn besef omtrent geestelijke werelden heeft overgebracht op de onbekende wereld van de ruimte, de lucht, waarmede hij geen weg wist.

Tot zover is het, naar ik meen, alles eenvoudig en duidelijk genoeg, maar nu dreigt het even wat ingewikkelder te worden. Ik heb u gewezen op de overeenkomst tussen de figuren, zoals zij op aarde worden voorgesteld, inclusief de kleuren, die men voor hen kiest, hun ouder zijn enz. en datgene, wat in de sferen dus werkelijk bestaat. Ik mag daarom, naar ik meen, nog iets verder gaan en zeggen, dat datgene, wat wij op aarde wel het verlossingsprincipe noemen, in wezen een ingeschapen kracht of wet in de natuur is, die voortdurend en overal tot uiting pleegt te komen.

Acht men deze stelling aanvaardbaar, dan volgt hieruit vanzelf, dat - zoals alles in de spiegelwerelden, waarin ook wij leven - zijn vorm heeft, zijn matrijs, en ook deze krachten een bepaalde matrix hebben.

Ik kom dan tot de conclusie, dat al deze ruiters aan de hemel in wezen een menselijke weergave zijn van de oervorm van het verlossende principe. Wanneer wij deze oervormen bezien, dan kunnen wij natuurlijk niet stellen, dat zij jong of oud zijn. Dit is slechts een menselijke voorstelling. Maar alle oervormen representeren een begrip van wijsheid - de Heren van wijsheid, van macht, de Heren van macht en van lichtstralen, de Heren van Licht. De hoofdprincipes, die in het geheel van de schepping tot uiting komen en die wij terug hebben gevonden in de overleveringen en het volksgeloof, bestaan dan volgens mij werkelijk en zijn de uitdrukking van een kosmische wet, die in bepaalde spiegelsfeerwezens gepersonifieerd is en zowel op aarde als in de sferen geldt. Zover mij bekend is dan ook een uitzondering op deze wet of kracht nergens te vinden.

Ik vat dit alles samen in enkele conclusies. Naarmate de primitieve mens probeert zijn innerlijk besef, zijn stoffelijk leven en het door hem emotioneel aangevoelde wezen van de kosmos tot een overeenstemming te brengen, zal hij komen tot een personificatie van de krachten, die hij niet begrijpt en wel volgens de bestaande matrijzen van kosmische werkingen, die in feite ongeveer hetzelfde representeren als door de primitieven gevoelsmatig wordt gelegd in hun legendarische beelden en overleveringen.

De volgende stap brengt ons tot het principe van verlossing. Hier blijkt steeds weer, dat reiniging alleen niet genoeg is. Er moet Licht komen vanuit de "hemel". De materie is dan ook een wereld, die tamelijk duister moet zijn voor haar bewoners. Nu brengen vele van de legendarische figuren en geesten gaven. Deze geschenken of gaven komen uit plaatsen, die niet werkelijk op aarde bestaan, maar evenzeer een legende zijn. Uit het onbekende dus. Wanneer het gaat om stoffelijke geschenken, dan heet het, dat de "ruiters langs de hemel" door een bijzondere macht deze gaven zelf vervaardigen of doen vervaardigen. Of wij hierbij nu spreken van de "grote fabrieken van sinterklaas en de kerstman" of van de magische gebaren, waarmede bepaalde heilbrengende geschenken door bv. de hemeldraak geschapen worden om aan uitverkorenen te schenken, maakt hierbij weinig verschil uit. Goed bezien schuilt in deze geschenken dus ergens een Prometheaanse gedachte: het is niet alleen een reiniging, maar hij, die reinigt, geeft, ten koste van zichzelf, aan de wereld datgene, waardoor geluk en voortzetting van de reiniging mogelijk is geworden. Het "vuur" of "Licht" wordt uit de hemel gestolen. De maïs wordt via een diefstal of gave - de legenden verschillen op dit punt - vanuit de wereld van de Manitou's naar de wereld der mensen gebracht, en zo kunnen wij voortgaan. De hemelen, waarin deze oervormen leven, zijn gelijktijdig de bron van denkbeelden en materiële ontwikkelingen, die op aarde de verlossing helpen verwezenlijken.

Wat de zaak nog interessanter maakt, daar wij hier kennelijk niet alleen maar te maken hebben met kosmische geesten en heren, maar ook te maken moeten hebben met groeps- en rassengeesten. Er moet daarbij wel sprake zijn van een plan. Dit plan blijkt, volgens de legenden, in verband te staan met - en gebonden te zijn aan - de gang van de zon. Een wonderlijk punt: de zon wordt immers gezien als de stoffelijke uiting van de levende God? Hij is het Albezielend Licht. Hij is Rê, Ammon, Aton, maar hij is ook Adonai. God als de zon? De zon heeft een vaste plaats en een eigen baan. De werelden rond die zon zijn aan haar gebonden in een vaste baan. Dit weet men tegenwoordig, maar vroeger heeft men dit niet zo wetenschappelijk, bewust en verantwoord geweten.

Maar wanneer ik nu eens zeg: geestelijk gezien maken ook wij een voortdurende cirkelgang rond de werkelijkheid van het leven, waarin God zich eerst werkelijk openbaart..., wat dan? De goddelijke werkelijkheid is de zon, het kasteel met de 42 poorten, het grote geheim en de doolhof. Het is een gebied, waar omheen wij ons in alle leven voortdurend bewegen. En vanuit het voor ons niet geheel te onderkennen geheel van paden en poorten komen hemelse boden tot ons. Wij zijn aan dit Licht echter op een vaststaande wijze, dus in een bepaalde en vaste verhouding, verbonden. Zolang wij in materiële of vormkennende zin onszelf beschouwen en ons leven tot uitdrukking willen brengen, cirkelen wij steeds rond de levende werkelijkheid, maar kunnen wij haar niet benaderen. Onze verlossing kan alleen voortkomen uit de projectie van die goddelijke werkelijkheid, die ons benadert en ons vrijmaakt van ons te nauw gestelde ik-besef.

U heeft waarschijnlijk nooit gedacht, dat je deze dingen zou kunnen vinden in en afleiden van de ruiters aan de hemel, die in sprookjes en overlevering zo aardig zijn, maar in de werkelijkheid niet heten te bestaan. Toch berust het gestelde op feiten en is het zover ik maar kan nagaan werkelijk de waarheid. De mens gaat echter met zijn legenden en "bijgeloof" nog veel verder.

Wij hebben nog andere dingen, die aan de hemel staan. Zo is er een legende over een broer en een zuster, die onder tragische omstandigheden kwamen te overlijden. Een goede godheid heeft hen tot het leven gewekt, maar daar het nodig was hen te beschermen voor de wraak van hun verwanten - mogelijk een erfeniskwestie of zo iets - stelde hij hen daarop aan de hemel als sterren. Dergelijke verhalen treffen wij aan de bij negers, de Polynesiërs, de Perzen en volkeren van Indië en China. Ook bij de indianen treffen wij soortgelijke verhalen. Overal in de meest verschillende gebieden treffen wij dergelijke overleveringen, van het diepste zuiden tot het verste noorden toe. Op de gehele wereld vinden wij verhalen over mensen die tot sterren worden. Kolder natuurlijk, want een mens kan nu eenmaal geen ster worden. Maar ook hier moet volgens mij sprake zijn van een voorstelling, die toch ergens aan een matrix van de goddelijke werkelijkheid beantwoordt. Ook deze algemeen verbreide legenden moeten de symbolische weergave zijn van een bestaande mogelijkheid, een bestaand feit. Misschien kunnen wij hierbij dan het volgende stellen. Zo je al niet geheel aan vormgebondenheid kunt ontsnappen, is er toch een evolutie denkbaar, waardoor je van de zon loskomt en in het Al een eigen plaats in gaat nemen rond een grotere, maar op aarde niet zichtbare zon. In plaats van een gebonden zijn aan de Lichtuiting van de goddelijke werkelijkheid kun je dan zelf tot een Lichtende uiting van die werkelijkheid worden. Belangrijk is hierbij de transformatie, waarin het Ik bewaard blijft, maar een geheel nieuwe houding vindt tegenover de wereld en in de meeste gevallen ook een zekerheid, die in het oude leven niet denkbaar of bereikbaar scheen.

De aanduiding van de transformatie treffen wij overal steeds weer aan. En of je nu tot ster aan de hemel wordt gemaakt of in een vurige wagen ten hemel wordt opgenomen maakt niet zo veel verschil, als men misschien aan de beschrijving van uiterlijkheden zou menen te ontlenuen. Ook in het laatste geval geldt immers, dat de mens onder bijzondere omstandigheden uit eigen wereld wordt verwijderd, maar toch materieel verder leeft? Ook hier worden weer gevolgtrekkingen mogelijk, waarvan de volgende misschien van belang kan zijn. De mens, die, door de juiste harmonie, die in zijn eigen wezen bestaat, wel van vele menselijke beperkingen bevrijd kan worden, is vaak nog niet rijp voor een direct opgaan in het Licht zelf. Hij zal dan evolueren tot hij zelf Licht geworden is. Toch zal hij in eigen leven iets van de materiële gebondenheden verder zien voortbestaan, daar er voor hem een centrum is, dat hij niet benaderen kan, maar waar hij zijn banen weer omheen blijft trekken tot een volgende transformatie, of een verlossing ook deze binding te niet doen. Zo iemand komt dus dicht bij het kosmische geheim, maar blijft nog buiten de goddelijke werkelijkheid.

Bij dit geloof aan transformatie als mogelijkheid, om aan de bindingen en lasten van eigen leven te ontsnappen blijken ook natuurgeesten een rol te kunnen spelen. Ik herinner u, als voorbeeld, aan de legende van een nimf, die door een godin beschermd wordt, doordat deze haar in een struik verandert. Ook mensen blijken vaak volgens de legenden te veranderen in bomen, bergen, vurige vonken, vreemde vogels, die wegvliegen om nooit weer terug te keren enz. op de wereld treffen wij verhalen aan, die zich met deze transformaties te goede of ten kwade bezighouden. Mijn conclusie is dan ook, dat de mens aanvoelt, dat hij ontsnappen kan aan de gevolgwerkingen van zijn eigen wereld, aan de beperkingen van de stof, maar zich niet voor kan stellen, hoe dit geschiedt. Kennelijk daarom neemt hij als symbool voor deze gevoelens of innerlijke erkenningen beelden, die voor hem een beeld van eeuwige leven, vrijheid, ontvluchting aan de zorgen van de aarde betekenen. Onbewust drukt hij volgens mij hiermede uit, wat hij omtrent eigen uiteindelijk lot in zich erkent.

Waarmede de zaak interessanter gaat worden: er is nog een derde verschijnsel. Ik moet daarbij grijpen naar legenden, die vooral voorkomen in berggebieden als de Himalaya en de Andes, maar toch ook wel voor kunnen komen in bv. de Rocky Mountains, de Sierra Nevada enz. Deze legenden zijn u waarschijnlijk minder goed bekend en waarschijnlijk ook in hun betekenis op het eerste moment wat moeilijker te aanvaarden.

In deze legenden wordt verteld dat juist na of juist voor een storm soms lichtende bollen of verschijnselen over de bergtoppen drijven en op de aarde neerdalen. Waar zij de mens beroeren, blijft van die mens niets meer over dan een soort zilverige neerslag op alles, wat rond die mens aanwezig was. Het opvallende van deze verhalen is, dat deze mensen na hun verdwijning - in tegenstelling dus met eerder besproken legenden - terug worden gezien. Zij zijn dan veranderd, verjongd en soms zegt men zelfs, dat zij een gouden licht uitstralen. Zij bezoeken de mensen, die zij reeds eerder kenden, maar kunnen nooit lang op de aarde blijven. Deze legenden over mensen, die op vreemde wijze worden weggenomen en dan weer voor korte tijd terugkeren, zou wel eens het sluitstuk kunnen zijn van onze verhalen over de ruiters langs de hemelen. Want de ruiters zijn steeds weer boden van de goddelijke macht, uitvoerders van de goddelijke wil.

Indien wij alles willen nagaan, zo vinden wij deze ruiters zelfs als de ruiters van de apocalypse, maar aan de andere kant treffen wij ze ook vaak aan in het mom van een eenvoudige verschijning of een eenvoudige mens onder bijzondere omstandigheden.

Nu wordt o.m. in de bergen het volgende verhaal verteld - ik koos de versie, die gangbaar is in delen van de Andes. Op een dag ziet men een jong meisje een paadje opgaan naar een van de kleine stukjes grond, die tegen de steile helling zijn gelegen. Opeens verschijnt er een vurige bol, een paar stenen vallen, het meisje verdwijnt in het vuur van de bol. Wanneer de dorpelingen eindelijk de moed vinden te gaan kijken, vinden zij wel een zilverige sneeuw, een neerslag dus, op het gras, maar verder niets, het meisje wordt dan ook beschouwd als een door de goden gegeten schepsel. Vijf maanden na dit gebeuren komt het meisje terug naar het dorp. Zij is gezeten op een condor, daalt neer en voorspelt het dorp de toekomst. Daarna neemt zij een van haar broertjes, een kind, dat ziek en zwak was, met zich mee. Voordat zij het kind echter op de condor doet stijgen, raakt zij het aan, waarop het opeens gezond wordt. Beide kinderen verdwijnen op de vogel ergens in de hemelen. Wanneer er echter in die streek iets bijzonders te gebeuren staat, zij het goed of kwaad, dan ziet men het meisje op haar condor weer afdalen om te voorspellen en te waarschuwen. Dit is dus een legende van nog betrekkelijk primitief levende indianen in het noordelijk deel van de Andes. Ik zou u vele dergelijke verhalen kunnen vertellen, die alleen in details, maar niet in werkelijke betekenis, van het voorgaande verschillen.

Laat ons echter liever over de mogelijke betekenis van een dergelijk verhaal nadenken. De geest aanvaardt totaal het Licht. Door de aanvaarding van het Licht moet de structuur van het materiële deel van het wezen een verandering ondergaan. Het is zelfs nu zo, dat bepaalde mensen een soort uitstraling met zich dragen. Hun wezen spreekt van goedheid. Welke de kentekenen zijn, weet men nooit precies te zeggen, wel meent men, dat dergelijke mensen edeler van uiterlijk zijn dan de doorsnee. Men kan hier volgens mij beter spreken van mensen, die een andere en grotere harmonie met de werkelijkheid kunnen beleven dan de doorsnee mens. Dergelijke mensen hebben schijnbaar ook contact met meer en vooral andere werelden, dan de "normale" mensen. Zo nu en dan zijn zij ook in staat hun bewustzijn van die andere werelden en levenswaarden aan hun medemensen door te geven.

Nu weet ik, dat het zeer wel moeilijk is, dat mensen "overgaan" en dus uit de stoffelijke wereld verdwijnen, maar toch evengoed nog met die materiële wereld verbonden blijven. Wanneer zij op aarde terugkeren, doen zij dit uit hun nieuwe wereld - en als zij goeds brengen is dit zeer waarschijnlijk een wereld van Licht - om op aarde mededelingen te doen en waarschuwingen te geven. Het vreemde bij dit alles is wel, dat zij wel mededelen en waarschuwen, maar nooit iets door geheel eigen ingrijpen voorkomen. Zij waarschuwen en soms nemen zij anderen met zich terug naar hun onbekende wereld. Conclusies: Wanneer de geest een voldoende zuivere harmonie met het Licht heeft gevonden, zal zij haar Ik-besef zover kunnen verliezen, dat beperkingen wegvallen. De eenheid met het Licht wordt dan aanvaard, waardoor het Ik zich nog wel van zichzelf bewust is, maar als wezen toch in de eerste plaats een uiting wordt van het goddelijke.

Daar het goddelijke buiten tijd bestaat, zouden wij kunnen stellen, dat een dergelijke ziel een bode is, die leeft in de werkelijkheid, maar haar vorm door de poorten van de werkelijkheid in de omringende en tijdgebonden werelden uitzendt om te waarschuwen.

Dankzij deze mededelingen kan een mens van goede wil vermijden, dat hij in wezen, leven en besef, verder van de goddelijke werkelijkheid verwijderd zal geraken.

Een interessant geheel, nietwaar? Wanneer je oude legenden en volksgebruiken nagaat - zelfs commerciële figuren als kerstman en de sint - treft men vaak geestelijke waarden van hogere betekenis aan. En is het niet vreemd, dat men in deze dagen een beroep doet in steeds sterkere mate op figuren als kerstman en de sint - zij het niet geheel zonder bijbedoelingen. Volgens mij is dit, omdat de mensheid met grote verlangens goddelijke gaven verwacht. Ik doel hier niet op de gave van het kind in de kribbe. Dat is eens geweest. Ik doel op de door de mensheid begeerde gave van het Licht, de vrede, het weten uit hogere wereld en sfeer, waardoor het aardse bestaan gelukkiger en zekerder kan worden gemaakt.

Waarmede ik tot de eindconclusie kom van mijn onderwerp: wanneer wij gaven van het hogere wensen en verwachten, proberen wij dit te bevorderen door zelf te geven. Dit volgens de aloude regels der magie. Wij schenken anderen op een symbolische wijze, zodat hogere machten zich van ons verlangen en onze behoeften bewust zullen worden en op hun beurt ons het gewenste zullen schenken. De mensen van vandaag doen dit niet meer bewust: zij zijn te zeer redelijke wezens geworden om de waarheden en gelovigheden van hun voorouders nog bewust te kunnen erkennen en praktiseren. Maar naarmate de neiging tot geven toeneemt, zal de behoefte aan het ontvangen van een gave - al zal die niet altijd in materiële waarden uitgedrukt kunnen worden - eveneens toegenomen zijn.

In grote delen van de wereld is op het ogenblik de neiging om anderen iets te "schenken" buitengewoon sterk; dan zal dus de gehele hedendaagse wereld, bewust of onbewust een steeds sterker beroep op hogere waarden doen, dit in de hoop, dat de gaven van reiniging en rechtvaardiging haar gegeven mogen worden. Zo zal de mensheid, door schijnbaar onbelangrijke dingen, die vaak nog commerciële aspecten hebben, door een gulheid, waarvan wij vaak de redenen niet geheel kunnen verklaren, die wij dan maar psychose noemen of iets dergelijks, niet alleen haar verlangen uitdrukken, maar ook vaak zelf een bereidheid tot ontvangen voor zich bereiken.

Mijn eindconclusie is: Indien de oude ruiters aan de hemelen het goede belonen en het kwade straffen, doen zij in feite niets anders dan de bestaande harmonieën versterken, zoals zij reeds in de mens leven. Want dit is hiertoe reeds voldoende. In deze dagen doet de mens een beroep op de krachten in het hoogste - al is hij zichzelf daarvan vaak niet geheel bewust - en zal daardoor - zeker in deze dagen - een toenemende versterking van alle waarden ten goede en ten kwade in zichzelf ondergaan. Het resultaat zal een reiniging zijn, die noodzakelijk, ofschoon niet altijd plezierig is en daardoor ook ergens een verlossing inhoudt. Wij kunnen zeggen, dat in deze tijd de vernieuwing grote stappen voorwaarts zal doen op de wereld. Waarmede ik voor heden aan het einde van mijn betoog ben gekomen. Indien u commentaar hebt, kunt u dit nu geven.

Vraag: U spreekt over de heren van de vier winden als mythologische figuren. Ik meende dat dit werkelijke krachten waren, die in het aardmagnetisme tot uiting kwamen?

Antwoord: Met het aardmagnetisme heeft dit niets te maken. Wanneer men in de magie zich met een roep wendt naar de vier windrichtingen, wordt een beroep gedaan op het kruis van de kosmos, waarop men zich volgens de windrichtingen pleegde te oriënteren, omdat beweging plus spin van de aarde eigen veld en gerichtheid van veld bepaalt, en zo tevens haar oriëntatie t.a.v. de kosmos weer zou geven. In wezen is dit een zuiver geestelijke oriëntatie, die aan de hand van de stoffelijke windrichtingen plaats vindt, omdat men in de magie en in bepaalde vormen van mystiek nu eenmaal uitgaat van het denkbeeld, dat de materie een - zij het beperkte - weergave is van de niet materiële kosmos. De oriëntatie op aarde is als zodanig representatief voor de oriëntatie van het Ik t.a.v. de krachten van de kosmos.

Vraag: Heeft dit ook niet iets te maken met de helling van de aardas?

Antwoord: In de tijden, dat deze theorieën en gebruiken ontstonden, wist men van het werkelijke bestaan van een z.g. aardas nog niets af. Men wist ook nog niets af van aardmagnetische velden trouwens. Men kon daaraan dus geen aandacht schenken en zich daarop oriënteren. Men bepaalde de windrichtingen door de zon te bezien op het ogenblik van opgang en door daarnaast nog rekening te houden met de baan van de maan. Nogmaals dus, de oriëntatie en het bepalen van de windrichtingen geschiedde dus via de verschijnselen aan de hemel en hadden niets te maken met een aardmagnetisch veld en alle verschijnselen, die daaraan weer ontleend kunnen worden. Men wist daarvan weinig, zoal niets. Zelfs een kompas was in de tijd, dat deze denkwijzen en magische gebruiken ontstonden, nog niet bekend. Een uitzondering kunnen wij maken voor de Atalanten, maar ook die gebruiken als kompas geen magneetsteen, maar een tol, die, qua effect, dicht komt bij het gyroscopische kompas, dat men nu kent.

Vraag: Ceremoniële bewegingen naar links en naar rechts hebben een bijzondere betekenis. Staat dit in verband met de omloop van de maan?

Antwoord: Een bijzondere betekenis hebben zij inderdaad, maar dit heeft niet veel te maken met de omloop van de maan. De bewegingen naar links en rechts zijn voortgekomen uit het feit, dat de rechterhand het wapen placht te hanteren - en dus kracht uitdrukte - terwijl de linkerhand het schild hanteerde en dus bescherming betekende. Elk gebaar naar rechts werd zo een aanroeping of erkenning van de kracht, terwijl elk gebaar naar links het geven van afscherming of het zoeken naar bescherming weer gaf. Wij vinden dit nog in de hedendaagse altaar diensten terug, waar links de lessen worden gelezen, die van mensen stammen en de spreuken worden gezegd, die bescherming bieden, terwijl rechts de woorden Gods of openbaringen worden weergegeven, en de krachten, die vanuit God komen, worden aangeduid vóór zij, midden voor het altaar, tot werkelijkheid worden gemaakt. Richt ik mij dus bij een bezwering eerst naar rechts en dan naar links, dan zeg ik in wezen met deze gebaren: ik wapen mij met de kracht en bescherm mij zo tegen alles, wat stamt uit chaos en duisternis. Op deze wijze heeft dit alles dus in het ritueel zijn zin en betekenis gekregen, maar de omloop van de maan heeft daarbij werkelijk geen enkele betekenis, met uitzondering van enkele maanvereringsdiensten.

Vraag: U spreekt van de stormen als bv. de wilde jacht als zuiverende krachten. Maar hoe moeten wij dan staan tegenover rampen als op het ogenblik bv. in Oost-Pakistan?

Antwoord: Verleen hulp, zover u dit mogelijk is en aanvaard de feiten verder, zoals zij zijn. Een inzicht in de werkelijke verhoudingen en mogelijkheden zal de doorsnee mens immers niet gewinnen. Wij zeggen, dat de krachten in de natuur in wezen reinigende krachten zijn. Maar u moet daarbij niet vergeten, dat het menselijke standpunt t.a.v. reinigingen daarbij geen rol speelt. Wat in de natuur eenvoudig reiniging, opruiming van waardeloze zaken, betekent, zal dit in uw ogen lang niet altijd zijn. Dat er echter ook in Oost-Pakistan geestelijke stromingen leefden, die een afleiding en reiniging noodzakelijk maakten, zult zelfs u niet kunnen ontkennen. Bovendien zult u het met mij eens zijn dat een afremmen van de toenemende bevolkingsaantallen noodzakelijk zal zijn, vooral ook in Azië, om voor de anderen een aanvaardbaar en menswaardig leven mogelijk te maken.

Ik meen, dat ook hier, wanneer de mens niet tot zelfbeheersing en ingrijpen neigt, de natuur in zal grijpen. Wij kunnen dan, ongeacht de schijnbare willekeur bij de keuze van slachtoffers, aan rampen, die in bepaalde gebieden het aantal inwoners tot een meer redelijk peil terugbrengen, wel degelijk een reinigende werking toeschrijven. Voor de mens zal er hierbij van enige kenbare selectie van de slachtoffers volgens waarde geen sprake zijn. Men eist als mens, dat de reinigende krachten der natuur zich zullen voegen naar de normen en maatstaven die de mensen onderling hanteren. Dit kan natuurlijk niet verwacht worden. U meent daarbij, dat veel mensen, die toch werkelijk de moeite waard waren, bij dergelijke rampen getroffen worden. De mens meent overigens altijd, dat degenen, die worden weggenomen, de besten zijn. De maatstaven van de natuur of de kosmos kunnen echter zeer wel anders zijn, vooral daar hierbij innerlijke waarden en toekomstige mogelijkheden een rol kunnen spelen, waarvan de mens nimmer op aarde enig besef kan hebben.

Reactie: Ik ben wel bereid om het zo te interpreteren, maar kan het innerlijk toch niet als juist aanvaarden.

Antwoord: De mens kan vele dingen op aarde niet aanvaarden, omdat hij van zijn goden, hemelse en helse machten maakt en zelfs van de natuur eist, dat zij zullen handelen volgens de menselijke begrippen en vermogens, zullen handelen volgens de menselijke maatstaven van het goede, en het begeerlijke. Is dit niet het geval, dan weigert hij een verklaring, waarin een hogere maatstaf of bewustzijn wordt gesteld als leidend bij het ingrijpen, te aanvaarden, tenzij het geheel zo kan worden gesteld, dat hij emotioneel hieruit voor zich een gevoel van verhevenheid of zekerheid kan putten. In dit geval laat hij zijn emoties immers beslissen over het voor hem wel en voor hem niet aanvaardbare. Het probleem van de mens is in wezen niet, dat hij de natuur niet geheel volgens zijn wensen dwingen kan, maar het probleem van de mens is vooral, dat hij het de natuur kwalijk neemt, dat zij zich niet laat bedwingen. Het probleem van de mens is niet, dat hij het de dood kwalijk neemt, dat hij mensen wegneemt, die volgens de mensheid ten eerste waardevol zijn, maar het feit, dat hij de dood niet kan begrijpen en zo aan die dood een soort menselijke persoonlijkheid probeert toe te kennen in de hoop zo voor zich een zekerheid te bouwen.

Het optreden van het schijnbare toeval, het z.g. random-principe, dat in de natuur een zeer grote rol speelt, is - gezien over het geheel van de massa - geen werkelijk toeval, maar een wet of een bewust en werkelijk bewust geleid principe. Het vreemde is, dat de mens in zijn eigen samenleving vele maatregelen treft en aanvaardt, die op een gelijksoortig toevals-principe t.a.v. het individueel berusten als bv. in vervoer, financiën, vrijheid van spreken en handelen, omdat het valt binnen voor de mens nog begrijpelijke theorieën en bestrevingen. Zodra de natuur of de kosmos echter op gelijksoortige wijze als wet tot uiting komen, beziet men de meer persoonlijke waarden wel en spreekt men van onrecht. Dat bij menselijke maatregelen ten bate van het geheel voor de eenling evenzeer van een willekeur sprake schijnt te zijn, ziet men daarbij maar liever over het hoofd. Wanneer de krachten der natuur reinigend ingrijpen, zonder dat het daaruit voortkomende goede onmiddellijk merkbaar is, spreekt men van een nutteloze vernieling van waardevolle dingen. Indien de mens echter in eigen bestel soortgelijke dingen doet, zo heet het "planning op lange termijn".

En hiermede, vrienden, ben ik aan het einde gekomen van mijn bijdrage op deze avond. Hopelijk zal mijn opvolger tot u spreken met nog minder sisklanken dan ik nolens volens heb voortgebracht.

Goedenavond.

ESOTERIE

DE KERN VAN HET LEVEN IS DE GODDELIJKE WERKELIJKHEID

Goedenavond, vrienden.

In dit tweede deel van de avond mag u kiezen wat wij zullen behandelen. Vertelt u dus maar, wat uw voorkeur heeft? Kerstverhaaltjes, esoterie, iets anders?

Reactie: Gemengd!

Antwoord: Gemengd is wel heel moeilijk. Dat is even moeilijk als het doorzetten van gemengd zwemmen in bepaalde delen van het christelijke zuiden. Dus?

Reactie: Esoterie.

Antwoord: Esoterie dus. Dan zullen wij vandaag de zaak maar eens van een andere dan de gebruikelijke kant benaderen.

De kern van het leven is de goddelijke werkelijkheid.

Over God kun je sprookjes vertellen, je kunt zeggen wie en wat Hij eigenlijk is, maar als het er op aankomt, weet je van de werkelijkheid van zijn Wezen niets af. Het enige, wat wij weten is, dat Hij in de werkelijkheid voor ons de onzichtbare kern vormt van alle wezens en alle verschijnselen. Ook in onszelf moet iets van die kern tegenwoordig zijn.

Volgens menselijke overleveringen, die zeker niet alleen op fantasie en sprookjes berusten, is de kern van de mensheid dan weer uit te drukken als één enkele figuur, die men de naam van "de werkelijke Adam" pleegt te geven. Deze werkelijke Adam is de menselijke figuur, het menselijke bewustzijn, uitgedrukt in de oerwereld. Al datgene, wat in het gehele Al menselijke eigenschappen of waarden zal bezitten, zou dus de beperkingen, maar ook de mogelijkheden tot vorming ervaren, zoals deze zijn vastgelegd in deze oervorm, die in de directe spiegelsfeer bestaat. Indien u deze laatste term niet erg duidelijk vindt, kunt u voor spiegelwereld ook nog zeggen: de oerwereld of de wereld der prototypen.

Vanuit deze Adam zijn wij dus beperkt.

Er is dus reeds hier sprake van een tweeledige beperking. Eerst is de Adam zelf een beperking van de mogelijkheden en waarden in de Goddelijke werkelijkheid, in het voor ons onbekende. Daarnaast zijn wij weer beperkt door de eigenschappen en mogelijkheden tot ontwikkeling, die in deze z.g. eerste of Rode Adam zouden liggen.

Indien wij geestelijk leven en geestelijke waarden in onszelf ontdekken, zullen deze altijd gaan in de richting van waarden, die reed bestaan in het oertype van de mensheid. Je kunt nimmer jezelf boven het mens-zijn verheffen zonder eerst absoluut en volledig mens geweest te zijn.

Dalen wij nog een trede op de ladder af, dan zien wij, hoe uit de Rode Adam weer oertypen voortkomen van de wereld. Hij is het prototype en geeft dus de heersende grondvormen weer. Maar nu ontstaan er vele ontwikkelingsvormen, die alleen binnen de Adam mogelijk zijn, maar niet het geheel, niet alle van zijn eigenschappen bevatten. Zo ontstaan er rassen, zo ontstaan ook eventueel volkeren van desnoods geheel verschillende planeten. De vorm is hierbij niet noodzakelijkerwijze zuiver menselijk - ook al denkt men dit op aarde meestal wel, omdat men zich geen mens in een niet menselijke vorm voor schijnt te kunnen stellen.

Het mens-zijn omvat in wezen echter geen vorm, maar een bepaalde, voornamelijk geestelijke benadering van het Al. Deze vorming op basis van het geestelijk gewenste geschiedt, zowel naar vorm als mogelijkheden, via een z.g. rassengeest en in bepaalde gevallen zelfs door een groepsgeest.

De rassengeest kan door ons overwonnen worden, de Adam echter niet. Wij kunnen dus wel onze vooroordelen, beperkingen en zelfs de specifieke fouten van ons eigen ras overwinnen, maar zijn niet in staat, ons mens-zijn te overwinnen. Wij kunnen ten hoogste ons deel zijn aan de mensheid ontgroeien, doordat wij geheel en volledig mens geweest zijn.

Van hieruit komen wij tot de groepsgeest, die soms in de plaats van een rassengeest kan treden, maar in 9 van de 10 gevallen eerder aan een rassengeest ondergeschikt is en dan ook uit de rassengeest is ontstaan. De rassengeest geeft de vormende eigenschappen, die het ras bepalen, de groepsgeest brengt daarin de aparte mentaliteit aan. De mentaliteit, die de groep op deze wijze regeert, is dan ook weer een beperking van de mogelijkheden van elk lid van de groep.

Elk lid van een groep kan nog een afzonderlijke geleider of helpende geest hebben. Dat zal wel niet altijd dezelfde geest zijn - vaak lijkt het bij de hulp uit de geest wat op een verhuurbureau voor werksters en typisten; er wordt wel rekening gehouden met de voorkeuren van geesten zowel als de mensen, maar men stuurt vaak toch degene, die op het ogenblik beschikbaar is.

Ofschoon hun doel is de eerste plaats een helpen is, zullen ook de beschermende en helpende geesten op de mentaliteit en het leven van degene, aan wie zij zich wijden, een zekere pressie

uit kunnen oefenen. Zoals zij ook bij kunnen dragen tot het bespoedigen van bepaalde ontwikkelingen in de mens, aan wie zij zich gewijd hebben.

Ga ik nu in mijzelf zoeken naar de waarheid, zullen voor mij naast de eventueel door geleidegeest, beschermers enz. ingelegde denkbeelden vooral de door de groepsgeest bepaalde condities gelden.

Hieruit vormt zich mijn geweten, en mijn gedragspatroon in de wereld is hieraan sterk gebonden. Mijn beoordeling van de daden van mijzelf en anderen zal in de eerste plaats door de invloed van de groepsgeest bepaald worden.

Binnen dit kader ook hebben wij bewuster deel aan het werk van onze geleidegeesten, helpers, engelbewaarders of wat voor naam wij aan deze wezens willen geven. Dezen geven immers de inspiraties, die zelfs op het niveau van een rassegeest of hoger kunnen liggen, maar wij kunnen dezen alleen uitdrukken, begrijpen, verwerklijken binnen de door ons bewust beleefde en gekende beperkingen van de groepsgeest zoals dezen rond ons tot uiting komen.

Het eerste, wat wij bij bewustwording dus moeten doen, is de innerlijke stem te volgen en wel volgens de waarden, die wij erkennen in de wereld rond ons - zoals dus de groepsgeest deze voor ons heeft geschapen. Dan komt er een ogenblik, dat wij de beperktheid van de waarden, zoals dezen in de groep rond ons bestaan, gaan beseffen. Wij zullen gaan zeggen, dat dit zeker geen algemeen geldende waarden en maatstaven zijn, maar zullen ons daaraan toch in eigen leven niet geheel kunnen onttrekken.

In ons innerlijk leven ontstaat dan tijdelijk een splitsing; aan de ene kant het werkelijke leven zoals wij dit zien - en dit ligt hoofdzakelijk in de groep en het ras, waartoe wij behoren -, aan de andere kant een leefwijze, die wij als juist beseffen, maar die rond ons niet geheel gebruikelijk is. Die tweestrijd voert vaak tot grote onzekerheden en zelfbeschuldigingen. Wanneer een mens deze eens zou kunnen vermijden, zou hij waarschijnlijk reeds een heel eind verder zijn op het pad naar bewustwording!

De mens, die in zichzelf tegen zichzelf verdeeld is, én steeds weer zichzelf beschuldigt van dingen, waarmede hij het ergens in zich toch weer mee eens is, waarvan hij het onvermijdelijke innerlijk wel beseft en inziet, weet niet, wat hij moet doen, wat hij wil. Onder deze omstandigheden kan men niet meer bepalen, waarheen men eigenlijk wil en moet streven. In de esoterie is echter een zekere doelbewustheid voor het bereiken van enige geestelijke vooruitgang wel noodzakelijk.

Zijn wij zover gekomen, dat wij de waarden van de groep leren zien als een soort kledingstuk, iets wat wij gebruiken, omdat wij daardoor in de wereld beter passen en beter beschermd zijn, maar dat van ons afgeworpen mag worden, wanneer het gaat om denkbeelden of zelfs om gebruiken in het leven, waarin de gemeenschap als geheel niet gemoeid is, dan worden wij geconfronteerd met de kwesties, die specifiek tot het ras behoren. Het ras heeft zeer eigen eigenschappen en mogelijkheden en is, vooral in zijn stoffelijke uitdrukkingen, veel meer bepaald en bindend voor zijn leden dan de groep.

Hierdoor zal de neiging gaan bestaan bij een deelhebben in bewustzijn aan het ras, alles voornamelijk in uiterlijkheden uit te drukken. Onze benadering van God, het goddelijke, esoterie en innerlijke waarheid, zelfs van godsdienst en magie, gaat altijd via het begrip van ons ras. Daar dit ras de basis van ons leven, maar ook van ons denken vormt, zijn wij geneigd daaraan een zekere superioriteit en zekere waarden toe te kennen, die in feiten lang niet altijd bestaan. De volgende stap zal dus moeten zijn, ook het verschil van ras en uiterlijkheden, gewoonten hier terug te brengen tot een soort kledingstuk, iets, waarin wij wel de verschillen kennen en de verschillende mogelijkheden ook wel aanvaarden, maar dat voor ons onderdanig zal blijven aan ons begrip van mens-zijn.

Zodra wij over het mens-zijn gaan spreken en dit in onszelf zonder beperkingen tot uiting kunnen brengen, zijn wij aangekomen op het vlak van de werkelijke creërende geesten,

degenen, die niet alleen maar een ras in standhouden of een groep leiden, maar werkelijk deel hadden aan de vorming van alles op deze wereld en daarbij mensen en andere schepselen tot een ontwikkeling van vorm en geestelijke mogelijkheden hebben geleid.

Wij voelen nu - doordat wij de mensheid als een geheel zonder scheidingen kunnen aanvaarden en ons binnen de waarheid, die de gehele mensheid gelijkelijk geldt, kunnen bewegen - de waarden van het leven in het Ik bijzonder sterk uitgroeien tot een besef van leven, ook al blijven wij nog steeds uiterlijk door waarden van ras en groep beperkt.

Wij komen dan dus terecht op de z.g. middenweg, de weg van harmonie of liefde, waarbij wij de wijsheid, de schoonheid wel naast ons weten en ons daarop soms kunnen oriënteren, maar een weg blijven gaan, die voor ons nu de specifiek menselijke in al omvattende zin is geworden. Zo komen wij dan tot een innerlijk contact met het geheel dat men ook wel de Rode Adam noemt.

Nu moet u wel begrijpen, dat de esoterie ergens voor de mens ophoudt als weg: er komt immers ergens een punt, waarop menselijke vorm en bestaan niet meer mogelijk zijn, als het bewustzijn hoger wordt. Je zou dan misschien nog een tijdje in verheerlijkte vorm op aarde kunnen leven, wanneer dit volgens eigen besef nuttig of noodzakelijk zou zijn, maar zelfs dan zou je naar mijn mening er niet in slagen, blijvend als mens op aarde te leven. Daarom zeggen wij: Op het ogenblik, dat het innerlijk contact met het prototype van de mensheid, de werkelijke Adam, is gevonden, en hierdoor harmonie met alle wezen en leven een uitdrukking krijgt binnen een bewustzijn, dat het geheel van het menselijke bestaan omvat, eindigt de kringloop van het Ik door de materie.

Of men eenmaal of vele malen op aarde geboren is, zodra dit innerlijk en bewust één-zijn met alle leven en de mensheid als geheel zonder beperkingen van vorm of anderszins bereikt werd, zal men overgaan naar een volgende fase van ontwikkeling, die zich altijd in de geest zal afspelen.

Deze geest verliest dan zeer snel alle bewustzijn van vorm. Het bewustzijn omvat dan zeer veel, wat nog zuiver menselijk is, als bv. de beschouwing van eigen Ik, de erkenning van de wereld buiten het Ik, en de relatie met deze buitenwereld, zoals die wordt ervaren. Dit alles is nog typisch menselijk. Men kan het menselijke nu wel niet meer in wetten of vormen uitdrukken, het is eerder een ervaren, een gevoelen, een bestaanstoestand in het Ik zelf.

Zodra wij ook hier bepaalde dingen overwinnen, zal het ogenblik aanbreken, waarop wij ook in de wereld van begrippen geen enkele beperking meer aanvaarden. In het begin schijnt dit een terugkeer tot de chaos, want hier is voor het Ik weer alles mogelijk geworden, hierin is alles relatief, en van een oriëntatie volgens de menselijke betekenis van het woord, is hier dan ook geen sprake meer. De relatie wordt erkend in verband met, en de oriëntatie zal nu alleen nog bepaald worden t.a.v. het Licht zelf, zoals dit in de werkelijkheid bestaat en zich uit via wat wij wel de poorten van de goddelijke werkelijkheid plegen te noemen.

In het begin is voor het Ik echter nog een waarde, die het van buitenaf bereikt. Wij vinden a.h.w. op onze weg iemand, die wij niet kunnen zien, maar die ons met een lantarentje voorgaat. Zoiets als een ouvreuse in een bioscoop dus. Ben je eenmaal zover gekomen, dan is er een ogenblik, waarop het Licht buiten je schijnt weg te vallen en je met verbazing constateert, dat jijzelf het Licht voortbrengt, waardoor je toch ziet, waar je bent en waar je gaat. Breekt dit ogenblik eenmaal aan, dan zeggen wij: het Ik, de geest, treedt door de poort tot de werkelijkheid. De oervorm en alle daaruit afgeleide verschijnselen, vormen en machten vallen weg.

Het Ik kan nu het geheel van die machten in zichzelf kennen, vanuit en in zichzelf benaderen, ze produceren en er desnoods tijdelijk meer mee één worden. Er is echter een besef van een meer, dat onveranderlijk bestaat en dit besef komt voor het Ik altijd van binnen uit. Van dit punt af beleeft men alleen nog de laatste en fase van de bewustwording, waarover men wel zegt: het Ik pulseert met het Goddelijke Licht.

Het Ik kent dan dus perioden van rust en erkenning of, beter gezegd, afwisselend, beschouwing en actie, die synchroon lopen - als ik het zo eens mag zeggen, al is de uitdrukking in dit verband eigenlijk krankzinnig - met de "ademhaling" van het Al. Er is geen tijdsbesef hierin. Het is eerder een zien van iets, wat in jezelf ontstaat, van jezelf uitgaat, tot je terugkeert en je weer verlaat. Het Ik wordt tot een soort filter, waarin het geheel van de scheppingsmogelijkheden passeert. Wat blijft hangen, is alleen het besef van dit alles, verder verandert er echter in het Ik niets meer.

Zo ontstaat het ogenblik, dat de mens zich één gevoelt met God. Nu zal men zeggen: Is dit dan de uiteindelijke, de Kosmische Godheid? Om eerlijk te zijn, dat weet ik ook niet zeker. Want God is terra incognita, het onbekende terrein. Hoe meer ze je nauwkeurig vertellen over God, hoe minder ze ervan af weten, geloof dat maar.

Maar uit dit alles zou je toch wel voor jezelf enkele punten kunnen afleiden. In de eerste plaats is dat dan wel: alles wat tot mijn groep behoort, is voor mij de eerste mogelijkheid tot bewustwording. Wanneer je de bewustwording in de groep bereikt hebt, zullen ook voor mij de mogelijkheden van de groep tot uiterlijkheden herleid worden, terwijl eigen besef overgaat naar de waarden van het ras.

Wanneer mijn besef eenmaal het ras omvat, zo zal ik daarmee niet de eigenschappen van het ras geheel achter mij kunnen laten, maar wel in staat zijn mijn besef zodanig uit te breiden zodat Ik de werkelijke waarden en eigenschappen van alle rassen kan beseffen. Daarmede is de esoterische bewustwording niets meer of minder dan een bewuste aanvaarding van de gekende schepping in haar werkelijke gedaante geworden.

Is er nu een groot verschil tussen een aanvaarding en een verklaring? Heel vaak krijg je het idee, dat de esoterie probeert alle dingen in het leven te verklaren. Maar dit kan zij niet. Zelfs het Ik kan dergelijke verklaringen niet eens verwerklijken of begrijpen. Helaas krijg je in de esoterie nogal eens te maken met mensen, die gewichtige woorden spreken, waar zij zelf niets van snappen. Dat zijn de mensen die bv. uitroepen: "Wat mooi is dit gezegd", wanneer ik iets zou produceren in de geest van: de anablast van de tertiare periode was een retrograde expressie van het determinisme in de primordiale selectie van vormen.... Wat onder ons gezegd kolder is, al zat u even te denken, of het misschien toch nog iets betekende. Dat is juist het gevaar van dergelijke aaneenrijgingen van vreemde woorden.

Maar er komt een ogenblik, dat je, als je de esoterie dus in verklarende zin gaat hanteren, geen begrippen meer hebt, die de vermoede werkelijkheid kunnen dekken. Dan je op zich betekenisloze woorden nemen en deze tot zinnen aaneenvoegen. Er ontstaan dan zinloze gezegden, die in werkelijkheid niets betekenen en waar je toch tegenaan zit te kijken als een groot raadsel. Vaak word je door dit "geheim" en zijn mogelijke verklaringen dan eenvoudig achtervolgd omdat je meent, dat je alles op zult kunnen lossen, wanneer je de betekenis hiervan maar doorgrond hebt.

Begrijp het dus goed: Esoterie geeft kennis tot een bepaalde hoogte als een soort begeleidingsverschijnsel. Maar esoterie is in wezen de integratie van het Ik met veel grotere delen van de schepping. Daarom kan een heel eenvoudig mens, die volgens de gangbare uitdrukkingwijze te stom is om voor de duivel te dansen, esoterisch vaak veel verder komen dan een ander, waarvan een ieder pleegt te zeggen: die heeft koppie, dat is een genie in wording. Want het genie in wording wil menselijk, redelijke verklaren, waar de eenvoudige die aanvaardt.

Wij mogen, ook wanneer wij het innerlijke pad gaan, nu eenmaal niet altijd en allereerst naar de verklaring zoeken. Wij moeten het besef, de beleving, het desnoods ongeformuleerde begrip zoeken. Wanneer wij dit doen, komen wij langzaam maar zeker tot een oriënteren van het Ik, dat niet op beperkingen en beperkende denkbeelden en regels gebaseerd is, maar op de kern van ons eigen bestaan.

Esoterie is niet de tocht, waarop het Ik zichzelf de zin van het leven verklaart, het is de keer van het exoterische naar het esoterische.

Dan geldt voor de mens: in mij ligt een kern van de werkelijkheid. Deze kern van de werkelijkheid wordt via vele en ook van elkaar afgeleide vormen tot het besef, dat ik nu bezit.

Naarmate ik meer de ónbelangrijkheid van het huidige besef als normbepaling voor de zin van het leven en de belangrijkheid van de reeks van normen als bepalend voor gebruik van innerlijke krachten zie, zal ik de innerlijke krachten meer tot uiting kunnen brengen, de eenheid met het Hogere werkelijker beleven en als vanzelf mijn gedrag tegenover de wereld wijzigen. Ook hier is het de omgekeerde wereld. Men zegt wel, dat je goed moet leven, om een goed esotericus te kunnen zijn. Maar dat is niet geheel juist, omdat er mensen zijn, die heel goed leven en toch esoterisch en anderszins niet veel meer dan heel grote dwazen zijn.

In jezelf een besef van een werkelijkheid dragen, betekent echter dat je daar ook naar zult gaan leven. Je zou dus kunnen zeggen: een innerlijk bereiken impliceert een verandering van de uiterlijke levenshouding in overeenstemming met het bereikte. Want met het nieuwe besef leef je in een wereld, die niet anders aanvaardbaar is dan juist via een beantwoorden aan de innerlijke bereiking. Braaf zijn alleen haalt niets uit. Je moet in jezelf ook beseffen, waarom je braaf bent, wat de voor jou juiste relatie met de wereld is.

En hiermede beëindig ik mijn betoog.

Goedenavond, vrienden.

d.d. 14 december 1965

Op Vrijdag 24 december vindt de normale bijeenkomst plaats.

Op Zondag 26 december Ochtendbijeenkomst om 11 uur.

Op Vrijdag 31 december geen bijeenkomst!